

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

t.a.v. de heren Staatssecretaris van Financien H. Vijlbrief en
Minister E. Wiebes
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Datum

28.05.2020

Kenmerk

200528/LR

Onderwerp

Wet CO2-heffing Industrie

Geachte heer Vijlbrief, geachte heer Wiebes,

Graag maken wij vanuit het chemiecluster Chemelot gebruik van de mogelijkheid te reageren op de concept 'Wet CO2-heffing Industrie'.

Algemeen

Wij maken ons grote zorgen over het voorliggend voorstel en zijn ervan overtuigd dat de wet in deze vorm een bedreiging vormt voor de toekomst van de basischemie in Nederland.

In zowel het regeerakkoord van het kabinet Rutte III als in het Klimaatakkoord zijn heldere randvoorwaarden benoemd rondom het behoud van concurrentiekracht en werkgelegenheid van de Nederlandse (basis-)industrie en het voorkomen van weglek. Genoemde randvoorwaarden worden met deze concept-wet niet ingevuld. Concreet verzoeken wij u daarom de concept-wet op dit moment niet in te dienen en de gehele maatregel te bezien in samenhang met de uitwerking van de European Green Deal, de op handen zijnde aanscherping van het Europese Emissiehandelssysteem (ETS) en de mogelijke introductie en uitwerking van een *Carbon Border Adjustment Mechanism*.

Chemelot en het belang van de chemische sector

Vanuit Chemelot ondersteunen wij de ambitie van het kabinet om de uitstoot van broeikasgassen in 2050 volledig te elimineren en om in de periode tot 2030 daarin al substantiële stappen te zetten. De doelstelling om in dertig jaar tijd volledig broeikasgas-vrij te produceren is ontzettend ambitieus, maar wij zullen alle mogelijkheden benutten om dat te realiseren. Wat daarbij absoluut niet helpt is een belastingwet die Nederlandse bedrijven op grote achterstand zet ten opzichte van de Europese en wereldwijde concurrentie.

Chemelot is een van de vijf industriële clusters binnen Nederland. Binnen het cluster werken wij hard aan innovatie en CO2-reductie. Door de hoge mate van integratie en door de combinatie met de Brightlands Chemelot onderzoeks- en ontwikkelingscampus is Chemelot fantastisch gepositioneerd om de lange termijn doelstellingen te realiseren. Als er één chemiesite in Europa is die er in kan slagen om in 2050 volledig circulair te zijn, dan is het Chemelot wel.

Het gaat daarbij bijvoorbeeld om de vergroening van onze grondstoffen (nafta en aardgas) en om de elektrificatie van processen. Dat is geen lineair proces, de kosten gaan voor de baat uit en de voorgestelde CO₂-heffing verhoogt enkel die kosten en zuigt middelen weg van de noodzakelijke innovatie. Wanneer we dit niet zorgvuldig doen en geen rekening houden met het internationale speelveld kan dat grote gevolgen hebben. Door de hoge mate van integratie op onze chemiesite heeft het omvallen van één fabriek direct gevolgen voor de hele site. Deze situatie vraagt om zorgvuldige individuele afspraken en niet om het botte mechanisme van een generieke belastingheffing.

Het cluster is verantwoordelijk voor veel directe en indirecte werkgelegenheid. De economische toegevoegde waarde van Chemelot is enorm. De toegevoegde waarde per werknemer benadert de 0,5 miljoen euro. Het belang van Chemelot en de basischemie als geheel gaat echter verder. Wij zijn blij dat het kabinet dit recent met de 'Kabinetsvisie Basisindustrie 2050' ook nogmaals heeft erkend. De basischemie is essentieel voor nagenoeg elke waardeketen. Onze grondstoffen worden overal gebruikt en zijn onvervangbaar: in de voedingsmiddelenindustrie, in de automobielenindustrie, in de elektronische en elektrotechnische industrie, in de bouw, in de farmaceutische industrie, in de gezondheidszorg, in de (duurzame) energiesector. In die zin vervult de basischemie een systeemfunctie, zonder grondstoffen geen productie. Het belang daarvan is in de coronacrisis aangetoond. Met de voorgenomen wet staan al deze belangen op het spel.

Rekening houden met veranderende omstandigheden

Na vaststelling van het Klimaatakkoord is er veel gebeurd. Zo heeft de coronacrisis een grote impact op de economie. Daarnaast heeft de Europese Commissie ambitieuze plannen gepresenteerd voor een *European Green Deal*. Die gaat gelden voor de gehele EU en zal daarmee een *level playing field* creëren voor Europese bedrijven. Bovendien bieden maatregelen op Europese schaal de mogelijkheid om via een *carbon border tax* ook een *level playing field* met de rest van de wereld tot stand te brengen. Het kabinet onderschrijft in de 'Kabinetsvisie Verduurzaming Basisindustrie 2050' op behaarswaardige wijze de cruciale functie van de basisindustrie voor onze economie en de essentiële rol die de basisindustrie dient te spelen in de klimaattransitie. Tegen die achtergrond is het onbegrijpelijk dat Nederland ervoor kiest om de basischemie door een nationale heffing bij voorbaat op achterstand te zetten. De risico's die daarmee gelopen worden zijn enorm.

Samenhang

Naast het voorkomen van CO₂-weglek en behoud van concurrentiekracht en werkgelegenheid is van belang dat, mocht u de CO₂-heffing om politieke redenen toch door willen zetten, een eventuele CO₂-heffing wordt gezien in samenhang met andere instrumenten. In de eerste plaats loopt er bij het schrijven van deze reactie nog een onderzoek naar de internationale gevolgen van de heffing voor de Nederlandse industrie, de zogenaamde 'speelveldtoets'. Wij betreuren dat niet is gewacht op de uitkomsten hiervan. Daarnaast moet de heffing worden gezien in samenhang met de diverse randvoorwaarden zoals beschikbaarheid en verdeling van innovatiegelden en (energie-) infrastructuur. Het moet voor bedrijven immers ook mogelijk worden gemaakt om de ambitieuze doelstellingen te behalen. Daarbij is het van belang te beseffen dat elk industriecluster functioneert in een andere context. Zo heeft Chemelot door haar ligging minder eenvoudig toegang tot groene elektriciteit van zee en vergt het extra investeringen om gebruik te maken van bijvoorbeeld opslag van CO₂ onder de zeebodem. Dat verschil in omstandigheden vergt maatwerk per cluster.

Tenslotte vragen wij de heffing beter te laten aansluiten op de investeringscycli van bedrijven. Dit kan door bedrijven die een emissiereductie realiseren, de heffing over afgelopen jaren terug te geven. Het is immers van belang dat reductie gehaald, onafhankelijk van wanneer een bedrijf dit heeft kunnen realiseren.

Voor een meer gedetailleerde uiteenzetting van de gevraagde aanpassingen verwijzen wij u gemakshalve naar de gezamenlijke reactie van VNO-NCW en VNCI.

Ten slotte

Wij hopen u ervan te hebben overtuigd dat het verstandig is de wet op dit moment niet in te dienen en vooral in samenhang te bezien met de European Green Deal.

Met vriendelijke groet,

Loek Radix
Chemelot Executive Director